

A jogbiztonságot és a kiszámítható jövőt veszítik el a közművelődési dolgozók

Sz. J. - 2020-04-15 18:54:09

Kedd éjszaka Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes benyújtotta azt a törvényjavaslatot, amely elveszi a közalkalmazotti státuszt a kulturális szférában dolgozóktól. Mint [szombaton írtuk](#), a javaslat a közművelődésben, közgyűjteményeknél, levéltárban dolgozókat és az előadóművészeket érinti.

Húsvét alatt kellett véleményezniük a tervet

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma április 9-én, azaz a négynapos húsvéti hétvége előtti utolsó munkanap értesítette erről a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezetét azzal, hogy április 14-én reggel fél 9-ig küldjék el az észrevételeiket. Vagyis, húsvét hétfő utáni kedd reggelig.

A Savaria Múzeum fotó: GA

A rövid, ráadásul a húsvéti ünnepekre eső határidő ellenére több szakmai szakszervezet is tiltakozott a tervezet ellen, mint közös nyilatkozatukban írták, azért, mert *"alapos és részletes társadalmi konszenzus nélkül teljes szakmacsoportokat fosztana meg a jelenlegi közalkalmazotti jogállásától"*.

A közalkalmazotti státusz ugyanis biztonságérzetet ad. Nagyon meg kell indokolni, ha egy közalkalmazottat el akarnak küldeni, ráadásul a státusz hosszú távra tervezhető pályafutást ígér. A közalkalmazottaknak a ledolgozott évek után automatikusan emelkedik a bérük, a bértábla szerint, van garantált bérminimum. Igaz, a közalkalmazottak nem a magas bérekről híresek, de bízhatnak abban, hogy azt megkapják, szemben a piac bizonytalanságával.

Ezt veszítik el most a közművelődésben dolgozók, és a bónuszévekben járó juttatásokat is. 20, 25, 30 ledolgozott év után ugyanis a havi bérük kétszeresét, háromszorosát, stb. kapják meg pluszban. Ezt elvileg még öt évig megtartja a kormány, de sokan már ebben sem biztosak.

A közművelődésben is jöhetnek a nonprofit kft.-k

Megfogalmazódott az a gyanú is, hogy a jogbiztonság elvételével meg akarják könnyíteni a közművelődésben dolgozók elbocsátását, és szűkíteni akarják a létszámukat. Vannak, akik arra számítanak, hogy az intézményeket nonprofit kft.-kké alakítják, erre a működési formára egyébként Szombathelyen is akad már példa.

Farsangi játszótér az Agora MSH-ban fotó: Nagy Zoli

Nonprofit kft.-ként működik a Savaria Turizmus Nonprofit Kft., a Szombathelyi Médiaközpont Nonprofit Kft., a Szombathelyi Sportközpont és Sportiskola Nonprofit Kft., és a sort lehetne folytatni. Az itt dolgozók nem közalkalmazottak, annak ellenére, hogy ezek a szervezetek főleg közpénzből működnek.

A kormány mintegy kárpoztulásul hat százalékos béremelést ígér a közművelődésben 2021-től, de ha az ágazatban átlagosnak számító havi 150 ezre bért nézzük, ez összesen 8500 forint emelést jelent.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy olyanok is lehetnek, akik jól járnak a változtatással. A sikeres, önálló bevételt is termelő szervezetek bért is emelhetnek, a közalkalmazotti bértábla megkötése nélkül. De gyanítható, hogy ezek lesznek kevesebben.

Kevesebbet nem fizethetnek, többet nem tudnak fizetni

Megkerestünk szombathelyi intézményvezetőket is. A Berzsenyi könyvtárban nem vették fel a telefont, valószínű, hogy a járvány korlátozásai miatt. Csapláros Andrea, a Savaria Múzeum igazgatója pedig azt mondta, a törvény elfogadása és kihirdetése előtt nem akar nyilatkozni, a javaslatot többször is módosították, így nem tudható biztosan, mi is szerepel benne.

Horváth Zoltán egy korábbi sajtótájékoztatón fotó: Nagy Zoli

Horváth Zoltán, a szombathelyi Agora Kulturális Központ igazgatója viszont nem vár érdemi változásokat a javaslatban. Legalábbis az első részében, ami a közalkalmazotti státuszok megszüntetéséről szól. A második részben szakmai döntések vannak, az igazgató szerint ezeknél lehetnek még módosítások.

Horváth azt mondja, a kormány azzal érvel, hogy így az intézményvezetők rugalmasabban alakíthatják a béreket, nem köti őket a közalkalmazotti bértábla. Viszont az Agorában már így is a garantált bérminimumon vannak a legtöbben, aminél kevesebbet nem fizethetnek nekik, többet pedig nem tudnak, mert nincs rá keret.

A kormány másik érve, hogy az intézményvezetők ezentúl szabadon eldönthetik, hány munkatárssal akarnak dolgozni. Az igazgató azonban azt mondja, jelenleg is viszonylag alacsony létszámmal dolgoznak, az Agorának öt telephelye van, az alkalmazottak száma nem éri el a 40-et. Ennél jobban nem tudják megszorítani a létszámot.

Az igazgató szerint az is problémás, hogy a közművelődésben olyan feladatokat látnak el, amelyek nem profitorientáltak. Hozzátette, meg kell majd tapasztalni, hogyan lehet működni majd az új rendszerben.